

Lp Eesti Rahvusringhäälingu juht Erik Roose!

Esitan Teile Eesti Üürnike Liidu ettepaneku, et ETV võtaks võimalusel oma programmi 2013. aastal valminud täispika dokumentaalfilmi „Verised majad“ näitamise.

Autor Toomas Lepp tegi selle filmi Tallinna linnavalitsuse palvel tellimustööna, et kajastada Eestis aastatel 1991 – 2013 omandireformis kodu kaotanud tuhandete eesti perede seaduslikult omandatud kodust ilmajäämise protsessi. Reform kestab reaalselt tänaseni, alles neil päevil lugesime helilooja ja ekskultuuriministri Lepo Sumera kodust väljatõstmise lugu ja selle pika kohtujuhtumi otsest seost tema varase surmaga (vt Delfi 19.06.2017 <http://www.delfi.ee/news/paevauudised/eesti/fotod-korterist-kohus-jattis-helilooja-lepo-sumera-pere-kodust-ilma?id=78609332>). Filmis on ka ajaloolised kaadrid intervjuust Lepo Sumeraga selsamal teemal.

Teatavasti nn õigusjärgsetele omanikele tagastatud majadest olid seal aastakümneid seaduslikult elanud inimesed sunnitud enamasti lahkuma või turuhinnas need korterid kinni maksma, samal ajal kui suurem osa Eesti elanikest sai oma senised kodud erastada tasuta. Kuhu väljatõstetud perekonnad pidid minema? Eesti valitsused nende inimeste õiguste kaitseks seadusandlikke tagatise vastu võtnud ei ole. Sellest film „Verised majad“ jutustabki.

Omandireformiseadus uut ebaõiglust teha ei lubanud. Üürnike Liit on oma loomisest alates 1993. aastal selgitanud, et siiski on toime pandud uus ebaõiglus nende inimeste vastu, kes tagastatud majades elasid. Need inimesed ei olnud milleski süüdi, nad olid tavalised Eesti maksumaksjad. Ka nende maksudest on Eesti riiki üles ehitatud. Ja ka nendel inimestel kehtivad õigused oma kodule.

Seni on filmi näidanud teised telekanalid, aga Rahvusringhääling on teemat käsitlenud vaid osaliselt, nimelt Vikerraadios. ETV aga üldse mitte. Seoses 2016. aasta novembris võimule tõusnud uue valitsusega on koalitsioonileppes ka punkt sundüürnike kahjude kompenseerimise kohta. Teemat on juba arutanud Riigikogu majanduskomisjon ja moodustatud on valitsuskomisjon, mida juhib riigihaldusminister, hetkel Jaak Aab. Lahvatanud on erinevad teemaarendused meedias, on olnud intervjuusid ja raadiosaateid, ilmunud artikleid nii üleriigilistes lehtedes kui ka portaalides; korraldatud on mitu telefoniküsitlust, kus ülekaalukalt ilmneb, et teema on ühiskonnas terav ja sundüürnike saatus ja nende seni heastamata nõuded on jätkuvalt aktuaalsed.

Kahjuks kõige tagasihoidlikumalt on nn sundüürnike nõudmistest kõnelnud Rahvusringhääling. Professionaalselt ja süvenemisega tehtud film „Verised majad“ näitaks kujukalt seda osa omandireformist, millega rahvusvahelises õiguses vastuollu mindi ja mistõttu suur osa Eesti elanikkonnast ei saa oma riiki suhtuda lugupidavalt seni, kuni nende kodukaotuse probleem, mille ränk hind on juba ulatumas järgmisse põlvkonda, on leidnud lahenduse.

Kui ETV-l tekib küsimusi, on Üürnike Liidu kodanikuaktivistid hea meelega nõus vastama! Näiteks võiks kõne alla tulla filmile eelnev sisututvustus või lühiintervjuu.

Tulemuslikku koostööd soovides **Peeter Tedre**,
Eesti Üürnike Liidu juhatuse liige

26. juunil 2017